

În ce stare este economia? Pe cine credem?

Saptamâna care se încheie a generat mai mult ca niciodata dispute în privința stării economiei, un subiect care nu mai are prea mare spațiu, prins pe de o parte între criza politica și de cealalta parte de cazul Caracal.

Doi oficiali ai Bancii Naționale au postat analize destul de pesimiste, subliniind ca o fac în nume propriu, fara a implica instituția. Este cazul lui Eugen Radulescu, directorul Direcției de Stabilitate din BNR, care spune pe Facebook ca „suntem într-o situație extrem de dificila, politic și economic. Nu cred ca avem resurse ca sa mai rezistam înca un an și jumătate, pâna ce un nou guvern, rezultat din alegeri la termen, sa poata începe sa repare ce este acum stricat rau de tot”.

Lucian Croitoru, consilier pe probleme de politica monetara al guvernatorului BNR, Mugur Isarescu face pe blogul personal o analiza complexa, în care amintește de precedentata criza economica, începuta în 2008, gasește situații care se repeta. negative, desgur, și încearca sa construiasca scenarii pentru viitor. „Spre deosebire de perioada premergatoare crizei din 2008, când economia înregistra doua boomuri, unul în piața imobiliara și unul în consum, alimentate de creșterea salariilor și a creditului, acum avem doar boomul consumului, alimentat de creșterea salariilor....Rezultatele sunt similare cu cele înregistrate înainte de 2009: avem dezechilibre fiscale structurale nesustenabile, dezechilibre externe relativ mari (al doilea cel mai mare deficit de cont curent din UE) și o datorie externa de 103,7 miliarde euro (iunie 2019)... Daca o recesiune de aceeași dimensiune ar interveni în 2020 și ponderea în sarcina fiscala a cheltuielilor sociale și a celor cu salariile ajustate pentru cheltuielile imputabile ar fi în 2019 la nivelul din 2018, atunci înseamna ca cele doua tipuri de cheltuielil luate împreuna ar ajunge în 2020 la aproximativ 94,3 la suta din sarcina fiscala. Acest nivel nu ar mai lasa suficient loc pentru alte cheltuieli curente și de investiții, forțând soluții dureroase. Experiența ne arata ca, în România, partidele forțate sa aplice soluțiile dureroase sunt mereu altele, pentru ca dupa ce le aplica sunt scoase de votanți de pe scena politica, comparativ cu invariant același partid care generaza problemele în fazele ascendente ale economiei prin promovarea politicilor fiscale prociclice. În consecința, politica fiscala prociclica are consecințe negative nu numai pentru economie, ci și pentru democrație și calitatea mediului politic”, spune Croitoru.

Pe lângă opinii locale, avem și câteva pareri din strainatate.

Agenția de rating Standard & Poor's a reconfirmat perspectiva stabilă a economiei românești și calificativul BBB-/A-3 pentru datoria pe termen lung și scurt în valută și în monedă locală, ocazie care i-a permis Ministerului Finanțelor sa emita un comunicat care privește doar partea plina a paharului, citându-l pe ministrul Eugen Teodorovici: "Iată că atunci când se fac evaluări pe marginea economiei, nu politica partizană și panicată, dimensiunea pozitivă a economiei se arată clar și fără niciun fel de dubiu sau rezervă. Analizele și prognozele MFP sunt confirmate de S&P iar acest lucru trebuie să dea încredere tuturor investitorilor și actorilor economici din societate și în planul nostru economic pentru România. Totodată, mă aștept ca de acum înainte toți cei care simt un imbold personal de a face declarații mincinoase și iresponsabile, de natură să saboteze economia națională, să se abțină, având în vedere că evaluările internaționale îi contrazic direct și puternic”.

Ministerul vorbește de puncte forte ale României: nivelul moderat al datoriei publice guvernamentale și al datoriei publice externe, precum și creșterea economică solidă înregistrată în ultimii ani....În ceea ce privește deficitul bugetar pe anul 2019 estimarea agenției de rating confirmă că România se va încadra în ținta asumată ca stat membru Uniunii Europene.

Dar, în analiza echilibrata pe care o face, agenția invoca și de o serie de neajunsuri: estimeaza reducerea ritmului de creștere al economiei României la sub 4% în acest an și în urmatorii doi ani, avertizând asupra posibilității invesarii ciclului economic, pe fondul scaderii ritmului creșterilor salariale și a cererii.

Agenția avertizează asupra posibilității reducerii ratingurilor în cazul în care dezechilibrele fiscale și externe vor persista mai mult decât estimările din prezent, ducând la creșterea datoriei publice peste estimări.

Standard & Poor's remarca și nivelul inflației, de 4,1%, cea mai mare dintre toate noile state membre ale UE.

O creștere a ratingului este posibilă, spune agenția de rating, în cazul în care cadrul instituțional al României se consolidează, iar politicile vor deveni mai previzibile. „Într-un astfel de scenariu, anticipăm ca guvernul va avansa asupra consolidării bugetare, punând în mod ferm datoria publică neta pe o traiectorie descendentă”.

„Una dintre ipotezele noastre cheie este ca guvernul va înapri politica bugetară pentru a compensa creșterile considerabile planificate ale cheltuielilor de pensii în 2020 și 2021. Prin urmare, estimăm ca contribuția neta la creșterea PIB în urma măsurilor fiscale din 2020 va fi doar ușor pozitivă și, în esență, zero în 2021”.

Să remarcăm fraza de mai sus, în actualul context politic și social și să ne întrebăm ce șanse reale sunt de înaprire a politicii bugetare, în contextul perioadei electorale.

S&P privește chiar un pic mai departe: „Dinamica creșterii României rămâne restricționată de emigrarea forței de muncă calificate și de creșterea generală slabă a populației. Reformele structurale pentru rezolvarea acestor probleme par să lipsească. Creșterea mare a salariilor din ultimii ani nu a fost însoțită de creșteri comparabile ale productivității, care au în parte erodat competitivitatea exporturilor României”.

S&P mai estimează ca deficitul fiscal al României va rămâne la aproximativ 3% din PIB în 2019, dar avansează ipoteza unei creșteri a deficitului la 3,4% din PIB în 2020.

„Considerăm ca presiunea asupra bugetului României va persista până în 2022”, apreciază agenția, în contextual creșterii pensiilor, precum și o rata a inflației de 4,0% în 2019, peste obiectivul bancii centrale.

Să notăm, în context, observația pe care criticul permanent al Guvernului care este senatorul liberal Florin Cîțu o face: „ratingul acordat de agenția Standard & Poors privind economia României este doar cu un nivel peste "Junk". Acesta spune ca "propagandiștii PSD" sunt instruiți să spună ca ratingul S&P confirmă ca ce face PSD este bun pentru țară”, și să admitem ca BBB- este, într-adevăr, la limita de jos a pragului, dar este, totuși, un rating „de investit”.

Nu în cele din urmă, boardul FMI a venit cu o serie de recomandări, după misiunea din vară, îmbunătățindu-și estimările pentru creșterea economiei României, de la 3,1% la 4% pentru acest an. Instituția a crescut însă prognoza de inflație de la 3,3% la 4,2%.

Raportul apreciază ca activitatea economică va continua să fie stimulată de consum, iar inflația va rămâne ridicată, FMI recomandând autorităților aceeași consolidare fiscală durabilă, susținută de măsuri menite să reducă deficitul bugetar și cel comercial.

Noua lege a pensiilor ar putea afecta sustenabilitatea fiscală, instituția recomandând o revizuire a acesteia, insistând și în privința riscurilor generate de sursele politice.

Având în vedere perioada electorală, există riscul unor noi stimulente fiscale sau al revenirii asupra unor politici structurale care ar reduce și mai mult competitivitatea României. În prezent, noua lege a pensiilor reprezintă un risc semnificativ pe termen mediu la adresa stabilității fiscale. Pe plan extern, principalul risc îl reprezintă o încetinire peste așteptări a pietei externe, care ar deteriora și mai mult un deficit de cont curent deja mare și ar agrava presiunile de finanțare, arată raportul.

În acest context instituția recomandă redirecționarea cheltuielilor fiscale dinspre salarii și pensii spre investiții, creșterea a investițiilor publice, precum și o absorbție mai eficientă a fondurilor UE.

Așadar, nu mai rezistăm un an și jumătate, și nu se știe dacă vom putea repara ceea ce s-a stricat, ne paște o recesiune și nu se știe dacă vom avea determinarea politică de a schimba ceea ce este de schimbat, suntem fie aproape de nivelul „junk” fie ceva premianți fără coroană, ar trebuie să revizuim legea pensiilor și să ținem cont și de mersul economiei mondiale.

Derutant, nu?

Poate de aceea ministrul Teodorovici a subliniat că va avea o discuție cu guvernatorul BNR Mugur Isărescu legat de opiniile exprimate de cei doi oficiali (reamintim, au vorbit în nume propriu) la reuniunea viitoare a Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială, pentru că astfel de păreri pot afecta mediul economic.